

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

Cap. 1. De occisione & mutilatione sui ipsius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

PARS TERTIA.

De Obligationibus contractis ex
iniusta læsione Cor-
poris.

Homicidium & mutilatio vel est sui ipsius, vel alterius: Si alterius, aut publica id auctoritate fit, aut priuata. Si priuata, vel ob necessitatem defensionem, vel non: & tunc rursus vel fit, vel voluntate. Atque iterum vel voluntate directa, vel ex proposito, vel indirecta & interpretatiua voluntate.

C A P. I.

De Occisione & Mutilatione sui ipsius.

- 1 Seipsum sine causa necessitatis mutilare, aut cadere, est iniuria contra Deum. Ratio, quod haec membrorum suorum non sit Dominus, sed solum Deus Ergo iniuriam abscindens infert Deo.
 - 2 Maioris vitandi mali causa, puta si aliquis ab alio occidendus sit, licitum est seipsum mutilare. Ratio, Nam licet homo non sit Dominus vitæ ac membrorum, est tamen conseruator: vitæ autem vnum membrum, ne maius damnum corpori inferatur, prudenter custodit vitam, quatenus potestas ipsi à Deo naturæ auctore, concessa esse videtur.
- NB. Peccant parentes curantes propter causam castrare filios suos, quippe sæpè cum animæ peccato coniunctum.
- 3 Seipsum occidere nunquam licet, nisi Deus tribuat, quia homo non est Dominus vitæ suæ. Sicut enim miles non potest discedere à statione sua sine

iusu imperatoris, ita nec licet homini ab hac vita migrare sine Dei voluntate. Confirm. Aut enim homo innocens est, & tum non licet, Exod 33. In fontem ac iustum non interficies. Nocentem verò iudex interficere debet, nemo autem Iudex sui ipsius esse potest. Confirm. 2. Nec alia animalia se ipsa occidunt, ad eò alienum est hoc à natura.

NB. Sancti Martyres ex Zelo & amore martyrij suam ipsorum mortem operati sunt, sicuti legimus de S. Apollonia. Samson excusatur non se ipsum ex proposito occidisse, sed dum aliorum iustæ occisioni incumberet, mortem propriam fortiter pertulisse; sicut Lessius ait: Licitum esse, ut horrendam incendij flagrationem effugas, ex alto loco desilire, quamvis cum certo periculo mortis: non enim intendis te occidere, sed durum tormentum fuga euadere: Ita excusantur milites in prælio navali nauem incendentes, ne in hostium crudelium manus veniant.

Ad mortem se offerre, & ab alio inferendam permittere, non semper illicitum est, imò interdum præceptum, ut pro fide aut Republica quippe quæ præferenda est vitæ priuatæ, V. C. ad ciuitatem ab hostium obsidione liberandam, tradendo hosti innocentem, non ut is occidatur, sed ut Respublica seruetur, cum hæc non sit cooperatio formalis ad homicidium, sed tantum permissio.

NB. Propriam vitam non teneris seruare abscessione pedis. Ratio, quia præceptum seruandi vitam affirmatiuum est, non omni tempore ac modo obligans.

Corporis voluntaria castigatio debet esse moderata, iuxta 1. Cor. 9. ieiunijs & vigilijs vitam notabiliter minuens, peccat mortaliter.

Gg 2

Mar-

6 Martyrum est perfectissima Confessio veritatis, quando homo mortem ipsam perferre potius eligit, quam ut fidei veritatem verbo aut opere detrahat, Vide dicta hoc lib. sect. 3. num. 3.

NB. Apud hæreticos, vbi nullus fructus speratur, concionari, sacrificari cum vitæ periculo est operum meritis, & contra legem charitatis, quippe peribendo causam infidelibus peccandi. Inuolare in idola non licet, nisi superior paganorum sis, aut Deus iubeat.

NB. Aliquando expedit fugere infideles, vtilius viuendo pluribus prodesse possis, iuxta verbum Christi Matth. 10.

7 Opus Martyrij, etsi laudabiliter obiri possit, tamen semper in præcepto est, se d tantum in necessitate, vbi scilicet honor Dei & spiritus aliorum proximorum damnum patiatur, quod abstinendum de Catholica prædicando publicè.

8 Qui se ipsum voluntariè interimit, in loco sepeliri non debet, nisi ex furore, amentia, namque aliæ passiones, ira, timor, &c. adeò vehementer terdum sunt, ut animo plenam deliberationem retineant, efficiantque ex opere mortali, veniale, nec iam contingere solet, ut vehementissima passio stititæ, concurrente atrabile, ita hominis animam phantasia occupet, ut rationis vsum adimat.

NB. In Dubio, vtrum quis deliberatè amentia se occiderit, iura Ecclesiastica significant, quæ praxis Ecclesiæ obseruat, ut tales sacra sepulchra suffragijs sint priuandi, partim id pertinet ad Reuerentiam sacri loci; partim quia sicut in alijs criminibus, ita & in hoc inspicitur factum per se malum, deo que voluntariè admissum & pœna dignum, præ-

præsumptio contraria adfit, veluti si fuit vir spectatæ probitatis, quem nullo modo credibile sit tale facinus deliberato animo admittere, in animum induisse. Quod si aliquis reperiatur in puteo mortuus, vel in carcere, & non constet, cenferi non debet, se ipsum præcipitasse, nisi magna indicia antecesserint. Quia non probat hoc esse, quod quandoque contingit abesse, & in tali dubio non est præsumendum delictum.

Homo se ipsum occidens, si ante mortem signa pœnitentiæ edidit, potest sepeliri in loco sacro, sed in foro iudiciali propter talem pœnitentiam non remittitur pœna decreta confiscationis omnium bonorum, si Reus delatus metu futuræ sententiæ mortem sibi consciuit Bona eorum, qui insaniam se occidunt à fisco vindicanda sunt.

C A P. II.

De Homicidio quod publica auctoritate fit.

licet Magistratus non habet ius ad arbitrium occidendi suos subditos, quippe non habens dominium in corpora subditorum, tamen ius habet occidendi subditos, in iustum criminis vindictam, iuxta Exod. 22. & Rom. 13. Ratio, Cum primum homines in vitæ societatem cœunt naturalis ratio dicat ad eius conservationem necessariam esse, ut Respublica Princeps, tanquam caput, ius habeat delinquentes puniendi, etiam morte si opus sit, Communitas enim ita se habet ad Ciues, sicut se habet homo ad membra singula; Atqui homo, ne totum corpus pereat, habet ius tollendi vel abscidendi infectum Ergo à pari.